

Dèficit de pau

La frenada del procés de pau comença a afectar l'economia d'Israel. El creixement del país ha caigut a la meitat per la baixada del turisme i de les inversions estrangeres. L'atur i la inflació augmenten.

A principis de mes la premsa israeliana publicava que la companyia japonesa Sharp havia cancel·lat un pla d'inversió de 10 milions de dòlars (1.300 milions de pessetes) destinats a la construcció d'una fàbrica d'aparells d'aire condicionat a Kiryat Shmona, al costat de la frontera amb el Líban. Sharp tenia molt avançades les negociacions amb l'anterior govern israelià laborista de Shimon Peres, però l'actual gabinet conservador ha hagut de reconèixer que el projecte ha fracassat per culpa de la inestabilitat a la regió.

El cas és paradigmàtic perquè mostra una realitat: la vinculació de l'economia israeliana al procés de pau. Els darrers anys Israel havia experimentat un creixement econòmic sense precedents del 7% de mitjana anual des que es va començar a parlar de pau amb els països àrabs el 1991. La inversió estrangera es va quadruplicar fins arribar als 2.300 milions de dòlars a principis d'aquest any; l'atur va baixar a la meitat, fins al 6%; la inflació va perdre un dígit i es va situar en el 8%; les exportacions van créixer un 11%. Tot això sumat a una retallada de les despeses de defensa que va fer possible alliberar un 20% del pressupost nacional.

El nou govern conservador israelià de Binyamin Netanyahu acaba de complir sis mesos. I totes aquestes dades les té en números vermells. El creixement previst per aquest any no arriba al 3,5%, la inversió estrangera disminueix constantment, l'atur torna a incrementar-se, la inflació toca al 12%, les exportacions han baixat en un terç, i l'Estat Major de l'exèrcit torna a demanar un increment de pressupostos vista l'eventualitat que hi pugui haver una guerra amb Síria. Es tracta, en conjunt, d'un autèntic dèficit de confiança. Un dèficit de pau.

El turisme n'és el sector més baromètric i és clau per l'economia israeliana. Els hotelers esperaven per enguany un increment del 20% de visitants respecte a una molt bona temporada el 1995; però es tancarà amb una baixada del 22% i amb la previsió d'anar a menys l'any que ve. Els atemptats islamistes del febrer, la guerra amb el Líban de la primavera i, ja amb el nou govern, la revolta palestina del setembre han esvaït el somni. L'estat de tensió permanent amb els palestins i els altres veïns àrabs per la falta de voluntat d'aprofundir el procés de pau fan preveure més aviat un malson de cara al futur.

De moment, el primer ministre israelià vol demanar al gabinet una retallada pressupostària del 5% per l'any que ve, acompanyada d'una puja d'impostos indirectes i un projecte per cobrar una taxa sobre la sanitat. Home de conviccions ultraliberals i entusiasta de

ARKIU / EFE

l'escola nord-americana de Chicago, Netanyahu està especialment alarmat per l'increment de la inflació i, sobretot, del dèficit públic. Però el seu gabinet de col·lecció podria desautoritzar-lo perquè quedarien afectats els programes socials de què depèn en bona part el suport electoral que reben els seus socis minoritaris, però imprescindibles.

Per començar el partit Geshet del ministre d'Afers Estrangers David Levy, molt compromès amb els sectors sefardites menys afavorits, ja ha advertit que els pressupostos poden accentuar les diferències.

El Partit Nacional Religiós, que controla la cartera d'educació, no vol sentir parlar d'acomiadaments de mestres. I els ultrareligiosos, literalment subvencionats per l'estat a canvi del suport parlamentari, tampoc no acceptaran estrènyer-se el cinturó en la reducció de programes pel seu sistema educatiu propi i de beneficència social.

Per si això fos poc, la central sindical Histadrut, on els laboristes són majoria, ja ha convocat una vaga general per la setmana que ve, quinze dies abans que acabi el termini per l'aprovació parlamentària dels pressupostos, a finals de mes.

Netanyahu haurà d'arribar, doncs, a un compromís: podria tancar un acord d'unitat nacional amb els laboristes, però preferirà mantenir la intransigència política pel que fa al procés de pau. En tot cas, farà concessions financeres als seus aliats encara que augmentin els desequilibris de pressupost. El dèficit de pau s'incrementarà.

Joan Roura

El govern de Netanyahu acaba de complir sis mesos. En aquest període, s'ha evidenciat que l'elevat creixement dels darrers anys a Israel va ser degut a la intensificació del procés de pau que van dur a terme els executius laboristes.